Пенсія за вислугу років педагогічним працівникам

Статтею 57 Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII передбачені гарантії держави педагогічним, науково – педагогічним та іншим категоріям працівників закладів освіти.

Поряд з іншими видами пенсій (за віком, по інвалідності, у разі втрати годувальника) педагогічні працівники мають право ще на один вид пенсії – на пенсію за вислугу років.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про пенсійне забезпечення » від 05.11.1991р. №1788-XII (далі – Закон про пенсійне забезпечення) пенсія за вислугу років є одним із видів державної трудової пенсії.

Пенсії за вислугу років педагогічним працівникам призначають за нормами двох законів: Закону про пенсійне забезпечення та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 №1058 – IV (далі – Закон про пенсійне страхування). Пенсійний вік для пенсії за вислугу років та трудовий стаж обчислюють згідно з нормами Закону про пенсійне забезпечення, а розміри пенсій за вислугу років - відповідно до норм Закону про пенсійне страхування.

Згідно пункту «е» ст. 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення» право на пенсію за вислугу років мають працівники освіти при наявності спеціального стажу роботи від 25 до 30 років за переліком, що затверджується у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України, незалежно від віку.

Скористатися пільговим виходом на пенсію за вислугу років можуть ті працівники освіти, які мають необхідний стаж роботи на посадах у закладах і установах, визначених у Переліку закладів і установ освіти, охорони здоров»я та соціального захисту і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років (далі – Перелік), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.1993 № 909 (далі – Постанова № 909).

У розділі І «Освіта» Переліку подано найменування закладів і установ та посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років.

Документи, необхідні для призначення пенсій за вислугу років

Перелік документів, необхідних для призначення пенсій за вислугу років, передбачено Порядком подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Отже, до заяви про призначення пенсії за вислугу років додають такі документи, як:

- паспорт або інший документ, що засвідчує особу, її місце проживання (реєстрації) та вік;
- довідка органу Державної податкової служби України про присвоєння ідентифікаційного номера заявнику;
- документи про стаж, визначені Порядком №637;
- довідка про заробітну плату особи (додаток 1 до Порядку №22-1) за період страхового стажу;
- документи про місце проживання особи;
- документи, що підтверджують виконання роботи, яка дає право на призначення пенсії за вислугу років.

Обчислення стажу роботи

Для призначення пенсій за вислугу років потрібно правильно обчислити стаж роботи, який дає право на ці пенсії.

При цьому важливими показниками є:

- спеціальний стаж роботи;
- страховий стаж роботи;
- загальний трудовий стаж роботи.

Для визначення права працівника на зарахування до спеціального стажу певного періоду роботи необхідною умовою є робота в закладах і на посадах, які дають право на пенсію за вислугу років.

Спеціальний стаж роботи обчислюють відповідно до норм Закону про пенсійне забезпечення й обраховують у календарних днях, місяцях, роках.

Постановою № 909 встановлено, що пенсії за вислугу років працівникам освіти призначаються при наявності спеціального стажу роботи не менше 25 років.

Для обчислення спеціального стажу роботи основним документом є трудова книжка працівника, що підтверджує стаж роботи. За відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній стаж роботи встановлюють на підставі інших документів, виданих за місцем роботи, служби, навчання, а також архівними установами відповідно до Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній, затвердженого постановою КМ України від 12.08.1993 №637.

Згідно з пунктом 20 порядку № 637 у тих випадках, коли в трудовій книжці відсутні відомості, що визначають право на пенсії на пільгових умовах або за вислугу років, установлені для окремих категорій працівників, для підтвердження спеціального трудового стажу приймаються уточнюючі довідки установ. організацій або їх правонаступників (додаток №5 до Порядку № 637).

У довідці має бути вказано:

- періоди роботи, що зараховуються до спеціального стажу;
- професія або посада;
- характер виконуваної роботи;
- розділ, підрозділ, пункт, найменування списків або їх номери, куди включається цей період роботи;
- первинні документи за час виконання роботи, на підставі яких видана зазначена довідка.

У разі відсутності правонаступника підтвердження періодів роботи, що зараховуються до трудового стажу для призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років, установленої для окремих категорій працівників, здійснюється у порядку, визначеному Пенсійним фондом України за погодженням з Мінсоцполітики та Мінфіном.

Витяг із ПЕРЕЛІКУ
закладів і установ освіти, охорони здоров'я
та соціального захисту і посад, робота на
яких дає право на пенсію за вислугу років, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.1993р. №909 (із змінами)

Найменування закладів і установ	Найменування посад
1. Освіта	
Загальноосвітні навчальні заклади, військові загальноосвітні навчальні заклади, музичні і художні школи	учителі, логопеди, вчителі-логопеди, вчителі-дефектологи, викладачі, сурдопедагоги, тифлопедагоги, вихователі, завідуючі та інструктори слухових кабінетів, директори, завідуючі, їх заступники з навчально-виховної (навчальної, виховної), навчально-виробничої частини або роботи з виробничого навчання, завідуючі навчальною і навчально-виховною частиною, соціальні педагоги (організатори позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми), практичні психологи, педагоги-організатори, майстри виробничого навчання, керівники гуртків, секцій, студій та інших форм гурткової роботи
Міжшкільні навчально-виробничі комбінати	директори, заступники директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної, навчально-виробничої) роботи, вчителі, майстри виробничого навчання, практичні психологи, керівники гуртків, секцій, студій та інших форм гурткової роботи
Дошкільні навчальні заклади всіх типів	завідуючі, вихователі-методисти, вихователі, музичні керівники, вчителі-дефектологи, вчителі-логопеди, практичні психологи
Позашкільні навчальні заклади	директори, їх заступники з навчально-виховної, навчальної, виховної роботи, завідуючі відділами (лабораторіями, кабінетами), художні керівники, керівники гуртків, секцій, студій та інших форм гурткової роботи
Бібліотеки	завідуючі, бібліотекарі

Примітки:

1. Вчителі й інші працівники освіти заочних навчальних закладів, зазначених у цьому переліку, відносяться до числа осіб, що мають право на одержання пенсії за вислугу років.

1.1. Лікарі та середній медичний персонал (незалежно від найменування посад), які працюють у навчальних закладах і установах, перелічених у розділі "1. Освіта", відносяться до числа осіб, що мають право на пенсію за вислугу років.

2. Робота за спеціальністю в закладах, установах і на посадах, передбачених цим переліком, дає право на пенсію незалежно від форми власності або відомчої належності закладів і установ.

3. Робота за спеціальністю в закладах, установах і на посадах до 1 січня 1992 р., яка давала право на пенсію за вислугу років відповідно до раніше діючого законодавства, в тому числі на посаді старшої піонервожатої зараховується до стажу для призначення пенсії за вислугу років.

4. При призначенні пенсії за вислугу років зазначеним у цьому переліку особам допускається підсумовування стажу за періоди їх роботи у закладах і установах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.